

---

# Spis treści

Wykaz skrótów .....	9
Wstęp .....	11
<b>I. Istota samorządu terytorialnego w kontekście współczesnych wyzwań .....</b>	<b>14</b>
1. Uwagi wstępne .....	14
2. Pojęcie samorządu terytorialnego .....	17
3. Samorządowe mity i utopie .....	24
a. Poglądy o doskonałości absolutnej samodzielności gminy i jej autonomii .....	24
b. Przekonanie o zagrożeniach ze strony samorządu terytorialnego dla jedności i jednolitości państwa .....	26
c. Problem nieuchronności konfliktu na linii aparat państwowy – samorząd terytorialny .....	28
4. Aksjologiczne odniesienia idei samorządności lokalnej .....	30
a. Wprowadzenie .....	30
b. Dobro wspólne .....	31
c. Godność człowieka jako członka wspólnoty samorządowej .....	36
<b>II. Podstawowe zasady ładu publicznego w Rzeczypospolitej Polskiej w kontekście miejsca samorządu terytorialnego w strukturze państwa .....</b>	<b>39</b>
1. Zasada jednolitości państwa .....	39
2. Zasada pomocniczości (subsydiarności) .....	50
3. Zasada decentralizacji .....	72

---

<b>III. Podmiotowość prawna samorządu terytorialnego</b> .....	85
<b>IV. Osobowość prawna jednostek samorządu terytorialnego jako wyznacznik ich miejsca w ramach ładu publicznego państwa</b> .....	99
1. Osobowość prawna jednostek samorządu terytorialnego. Podstawowe dylematy .....	99
2. Osobowość prywatnoprawna .....	105
3. Osobowość publicznoprawna jednostek samorządu terytorialnego ...	108
<b>V. Samodzielność samorządu terytorialnego</b> .....	125
1. Uwagi ogólne .....	125
2. Samodzielność jednostek samorządu terytorialnego w zakresie prawa własności oraz innych praw majątkowych .....	126
3. Samodzielność finansowa .....	133
<b>VI. Sądowa ochrona samodzielności gmin</b> .....	141
1. Uwagi ogólne .....	141
2. Sądowa ochrona samodzielności samorządu terytorialnego w sferze prawa prywatnego (sądy powszechne) .....	142
3. Sądowoadministracyjna ochrona samorządu terytorialnego .....	146
4. Trybunał Konstytucyjny jako strażnik ochrony praw i wartości samodzielności samorządu terytorialnego .....	150
5. Zasada proporcjonalności jako podstawowy instrument poszukiwania treści podstawowych desygnatów dotyczących miejsca samorządu terytorialnego w ramach ładu publicznego państwa .....	156
<b>VII. Prawotwórstwo samorządowe</b> .....	163
1. Uwagi ogólne. Dylematy ładu prawnego w sferze prawa powszechnie obowiązującego .....	163
2. Uchwały organów uchwałodawczych jednostek samorządu terytorialnego jako akty miejscowego prawa powszechnie obowiązującego. Istota i charakter .....	166
3. Statuty jednostek samorządu terytorialnego .....	172
4. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego .....	175
5. Przepisy porządkowe .....	182
<b>VIII. Nadzór nad samorządem terytorialnym</b> .....	185
1. Uwagi ogólne .....	185
2. Istota nadzoru nad samorządem terytorialnym .....	186

---

3. Organy nadzoru nad samorządem terytorialnym .....	191
a. Wstęp .....	191
b. Prezes Rady Ministrów .....	192
c. Wojewoda .....	193
d. Regionalne izby obrachunkowe .....	196
<b>Zakończenie</b> .....	199
<b>Wykaz literatury (publikacji)</b> .....	203
<b>Orzecznictwo</b> .....	215
Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego .....	215
Orzecznictwo sądownoadministracyjne .....	219
Orzecznictwo Sądu Najwyższego .....	220
<b>Podstawowe akty normatywne</b> .....	223